

TEXTVIEW 4.0 för Windows

Handledning

1. Inledning 4

1.1 INSTALLATION AV PROGRAMVARAN 4

1.2 AVINSTALLATION 4

1.3 START 4

2. AVSLUTA 5

3. PROGRAMFÖNSTRET 5

3.1 GRAFISKA ELEMENT 5

3.2 MARKÖRER 5

4. HANTERA PÄRMAR 6

4.1 ÖPPNA 6

4.2 BYTA 6

4.3 STÄNGA 6

4.4 INSTALLERA 7

5. FLYTTA OCH LÄSA 7

5.1 FLIKAR 8

5.2 RELATIONER 8

6. RADFUNKTIONER 8

6.1 ANTECKNING 9

6.2 LÄNK 10

6.3 BILD 10

6.4 LJUD 10

7. KOPIERA, KLIPPA OCH KLISTRA 10

8. SÖKNING 11

8.1 SÖK TEXT 11

8.2 SÖK FÄRG 12

8.3 SÖK SIDNUMMER 12

9. BOKMÄRKEN 13

10. TALSYNTER 13

10.1 VÄLJ TALSYNTER 14

10.2 STÄLL IN TALSYNTEREN 14

10.3 OLIKA LÄSSÄTT 14

11. ÖVRIGT 15

11.1 FONTER, STOR TEXT 15

11.2 RADLINJALEN 15

11.3 MONOKROM TEXT 15

11.4 LJUDSTÖD 15

1. Inledning

Textview används för att läsa datorlagrade dokument, exempelvis fack- och skönlitteratur, ordböcker, handledningar och tidningar.

I Textview är dokumenten organiserade som pärmar med flikar, oftast med boken som modell. Då finns innehållsförteckning, sakregister och löpande text på var sin flik.

Man läser genom att navigera markören inom och mellan flikarna. Det finns många funktioner att välja mellan. Man kan söka efter ord, följa länkar, göra marginalanteckningar, lägga bokmärken, kopiera text, titta på bilder, lyssna till inspelat eller syntetiskt tal, och så vidare.

En central egenskap är att flikarna kan vara relaterade. Från en innehållsförteckning eller ett sakregister kommer man direkt in på förväntad rubrik eller sida i den löpande texten. Det förstärker känslan av att man hanterar en vanlig bok.

1.1 Installation av programvaran

Textview installeras med programmet TVWINSTALL.EXE. För installation som levererats på CD-ROM heter programmet INSTALL.EXE.

Anmärkning

Vid installationen inrättas katalogen C:\PROGRAM\TVW4. Där hamnar flertalet filer utom några drivrutiner som landar i systemkatalogen.

Vid installationen körs också programmet VCREDIST.EXE som uppdaterar/lägger till vissa komponenter som behövs för att Textview ska fungera. För att dessa uppdateringar ska träda ikraft krävs att datorn startas om.

1.2 Avinstallation

För att avinstallera Textview gör så här:

Gå in i Kontrollpanelen och välj "Lägg till eller ta bort program".

Markera Textview i listan och välj "Ändra/ta bort". Avinstallationsprogrammet startar.

(Alternativt: kör UNWISE.EXE direkt från programkatalogen.)

Två alternativ finns för avinstallation: Automatic och Custom

Automatic tar bort filer i programmappen men låter installerade böcker ligga kvar.

Custom ska väljas när du själv vill markera vilka filer som ska raderas. Observera dock att detta alternativ innebär att hela programmappen inklusive eventuella installerade bokmappar kommer att raderas. Du bör alltså flytta undan installerade böcker du vill ha kvar innan detta alternativ väljs.

1.3 Start

Efter installationen kan Textview startas:

Under Program på Start-menyn

Via programkatalogen C:\Program\TVW4 genom att dubbelklicka på Textviewikonen, den gula ugglan

Anmärkning

Om Textview redan är igång avslutas startförsöket och det befintliga Textview aktiveras.

2. Avsluta

Avsluta Textview, genom att

- välja Avsluta i Arkiv-menyn, eller
- slå Alt_F4 på tangentbordet, eller
- klicka på Stäng-knappen (krysset).

2.1 Sammanfattning av tangentbordskommandon:

Alt_F4	Avsluta Textview
Alt_Tab	Stega mellan startade program

3. Programfönstret

Textviews användargränssnitt följer i stort Microsoft Windows standard.

3.1 Grafiska element

Programfönstret består av följande grafiska element. Många är valbara i Visa-menyn.

Högst upp i programfönstret finns programraden. Efter programnamnet visas här namnet på den aktuella pärmen (den som är framme) inom hakparenteser [].

I menysystemet finns menyerna Arkiv, Pärmar, Flikar, Redigera, Visa och Hjälp.

På verktygsraden finns ett antal knappar. Längst till höger finns en pärmlista med namnen på alla öppna pärmar.

Under verktygsraden finns två friliggande, flyttbara verktygsrader med knappar för flyttkommandon resp. kommandon för att styra Textviews inbyggda talstöd (via talsyntes). En friliggande verktygsruta framträder när markören hamnar på en rad med anteckning, länk, bild och ljud, det vill säga en radfunktion.

På en egen rad visas fliknamnen. Både i form av ett flikindex och i en fliklista ute till höger.

Den egentliga fliktexten visas i textområdet. Överst en rubrikrad. Till höger och nedanför ansluter två rullningslistor.

Längst ned finns en statusrad för meddelanden. Där finns indikatorer för radfunktionerna (se kapitel 6) och en ruta där radlinjalens position på fliken visas i procent.

3.2 Markörer

Det finns tre olika markörer - muspekaren, textmarkören och radlinjalen.

Muspekaren följer musens rörelser och visar var musknapparna har effekt. Muspekaren har oftast formen av en pil men kan tillfälligt byta utseende. Ett timglas indikerar pågående verksamhet och en hand att det finns radfunktioner (se kapitel 6) vid raden.

Markören är ett blinkande vertikalt streck som markerar aktuell teckenposition. Markören visar var tangentbordet har effekt och kallas ibland därför även för insättningspunkten.

Radlinjalen är ett streckat område som omsluter och framhäver aktuell rad. Radlinjalen följer markören i textområdet.

4. Hantera pärmar

Varje pärm har ett pärmmamn. Eftersom pärmar lagras som filer har varje pärm dessutom ett filnamn. Pärmmamnet och filnamnet kan vara identiska men behöver inte vara det. Filnamnet har normalt tillägget .PRM.

Man använder filnamnet när man öppnar en pärm. I samband med detta förs pärmmamnet automatiskt in i pärmlistan och pärmkartoteket. Textview kan hantera upp till 100 öppna pärmar samtidigt. Man kan dock endast ha en av pärmarna framme i taget. Denna pärm kallas aktuell pärm (namnet visas på programraden inom hakparenteser []).

Man byter enklast pärm genom att välja i pärmlistan/pärmkartoteket. Inget hindrar att man öppnar pärmen en gång till men det är en onödig omväg. När Textview startas öppnas automatiskt den pärm som var öppen sist.

4.1 Öppna

Öppna en pärm genom att fylla i dialogrutan Öppna pärm. Dialogrutan följer Windows standarddialog för filöppning.

Ta fram dialogrutan Öppna pärm, genom att

- välja Öppna i Arkiv-menyn,
- klicka på första knappen, en gul folder, på verktygsraden, eller
- slå följande kortkommando från tangentbordet:

Ctrl_O Öppna pärm

Observera att om man vill välja ett filnamn som saknar tillägget .PRM får man ställa in alternativt Alla filer i filformatlistan längst ned till vänster i dialogrutan.

Den öppnade pärmen blir aktuell och förs automatiskt in i pärmlistan/pärmkartoteket.

4.2 Byta

Byt pärm antingen genom att välja i pärmlistan (belägen längst ut till höger på verktygsraden), eller genom att välja i dialogrutan Pärmkartotek.

Ta fram dialogrutan Pärmkartotek, genom att

1. välja Pärmkartotek i Pärmar-menyn,
2. klicka på andra knappen, en blå byrålåda, på verktygsraden, eller slå följande kortkommando från tangentbordet:

O Pärmkartoteket

En pärm som saknas i pärmlistan/pärmkartoteket måste öppnas innan man kan byta till den.

4.3 Stänga

Stäng den aktuella pärmen genom att välja Stäng i Arkiv-menyn. Pärmen tas bort ur pärmlistan och pärmkartoteket. Observera att detta inte raderar pärmen från hårddisken.

Man kan stänga alla pärmar och tömma pärmkartoteket helt. Välj Stäng alla i Arkiv-menyn. Textview frågar innan kommandot utförs.

4.4 Installera

Installera genom att ta fram dialogrutan Installera i Arkiv-meny och följ instruktionerna.

Vid en installation kopieras pärmen och dess textinnehåll från en CD eller diskett till hårddisk. Eventuella bilder och ljud blir kvar.

Uppdelningen har fördelen att pärmtexten kan hanteras snabbt och smidigt på hårddisken utan att skrymmande bilder och ljud tar upp plats. De behöver endast finnas tillhands när de ska användas.

Installationen genomförs med den öppna pärmen. Under installationens gång stängs pärmen, kopieras till en ny mapp i Textviews programkatalog och öppnas sedan från det nya stället. Man kan också installera från ett annat ställe på hårddisken.

Anmärkning

Installationen fungerar endast om pärmen är lagrad i standardformat. Annars får man installera enligt leverantörens instruktioner.

5. Flytta och läsa

Flytta markören inom en flik, genom att

- klicka i textområdet,
- klicka på rullningslisterna,
- klicka på knapparna i den friliggande blå verktygsrutan, eller
- slå följande kortkommandon från tangentbordet:

<i>Kommando</i>	<i>Funktion (flytta till)</i>
Pil-höger	Bokstaven till höger
Pil-vänster	Bokstaven till vänster
Ctrl_Pil-höger	Ordet till höger
Ctrl_Pil-vänster	Ordet till vänster
Home	Radens början
End	Radens slut
Ctrl_Home	Första raden på fliken
Ctrl_End	Sista raden på fliken
Pil-upp	Rad uppåt
Pil-ned	Rad nedåt
Ctrl_Pil-upp	Rulla radvis uppåt
Ctrl_Pil-ned	Rulla radvis nedåt
PgUp	Skärmsida uppåt
PgDn	Skärmsida nedåt
Ctrl_PgUp	Textsida uppåt

Ctrl_PgDn Textsida nedåt

Rulla (scroll) innebär att texten förskjuts i stället för att markören flyttas.

Vissa flikar saknar sidbrytningar.

5.1 Flikar

Byt flik, genom att

- klicka på önskat fliknamn i flikindex,
- välja i fliklistan till höger om flikindex,
- välja i Flikar-menyn, eller slå följande kortkommandon från tangentbordet:

<i>Kommando</i>	<i>Funktion (flytta till)</i>
Tab	Fliken till höger
Shift_Tab	Fliken till vänster
1,2,3 .. 9,0	Fliken med angivet nummer
BackSp	Tillbaka till senast besökta flik

Fliknummer slås på QWERTY-sidan av tangentbordet, inte med den numeriska delen. Nummer 0 används för flik 10.

5.2 Relationer

Flikarna i en pärm är oftast relaterade till varandra. Man kan flytta från en flik till en annan via relationerna. Följande relationer är vanliga. De gör att pärmen påminner om en bok.

Flik	Relationen flyttar till
Innehåll	Löpande text (på aktuell rubrik)
Löpande text	Innehållsförteckning (på aktuell rubrik)
Sakregister	Löpande text (på aktuellt sakord eller sida)

Flytta via relation, genom att

- klicka på rubrikraden överst i textområdet,
- klicka på det tomma området mellan flikindex och fliklistan,
- välja i Flikar-menyn, eller
- slå följande kortkommando från tangentbordet:

Enter	Relaterad flik
-------	----------------

Relationerna är fasta och kan inte ändras av läsaren.

6. Radfunktioner

Vid varje rad på flikarna i pärmen kan det finnas en eller flera radfunktioner. De är anteckning, länk, bild och ljud.

- Anteckningar kan man skapa själv. Länk, bild och ljud är fasta och kan inte ändras.
- Radfunktioner indikeras på flera olika sätt:
- Muspekaren byter utseende till en hand.

- En speciell verktygsruta dyker upp på skärmen.
- Ett ljud hörs (om man valt ljudstöd i Visa-menyn, Inställning, Jingel).
- Indikatorerna på statusraden visar aktuella radfunktioner.
- Anteckning markeras även med tecknet » i vänstermarginalen.
- Ta en radfunktion i anspråk genom att
- dubbelklicka på raden,
- klicka på radfunktionens knapp på verktygraden,
- klicka på den friliggande verktygsrutan med knappar till aktuella radfunktioner, eller
- slå följande kortkommandon från tangentbordet:

<i>Kommando</i>	<i>Funktion</i>
Mellanslag	Ta fram dialogrutan Funktionsval
Ctrl_Enter	Flytta till länkens destination
N	Ta fram anteckningsfönstret
G	Ta fram bildfönstret
Y	Ta fram ljudfönstret

De enskilda radfunktionerna beskrivs nedan.

6.1 Anteckning

Varje rad kan förses med en marginalanteckning.

Hantera anteckningarna, genom att

- klicka på knappen med brun penna + papper som tar fram anteckningsfönstret,
- klicka på knapparna med brun penna + riktningspil som flyttar mellan anteckningar,
- välja Anteckningar i Redigera-menyn, eller
- slå följande kortkommandon från tangentbordet:

<i>Kommando</i>	<i>Funktion</i>
N	Ta fram anteckningsfönstret
Ctrl_Insert	Skapa ny anteckning
Ctrl_Delete	Ta bort anteckningen
H	Gå till första anteckningen
K	Gå till sista anteckningen
J	Gå till nästa anteckning
U	Gå till föregående anteckning

En anteckning är begränsad till sammanlagt 500 tecken. Antalet rader får inte överstiga 25. Radlängden är maximerad till 78 tecken.

6.2 Länk

Vid varje rad kan det finnas en eller flera länkar. En länk refererar till någon annan rad i pärmen.

Länkarna är oftast utmärkta i fliktexten, till exempel med blått. Det varierar dock beroende på pärmkonstruktörens tycke och smak.

Flytta via länk, genom att

- klicka på knapparna med sick-sack pil,
- välja i Flikar-menyn, eller
- slå följande kortkommandon från tangentbordet:

<i>Kommando</i>	<i>Funktion (flytta)</i>
Ctrl_Enter	Till länkens destination
Ctrl_BackSp	Tillbaka till utgångspunkten

När det finns flera länkar på en rad får man välja i en meny.

6.3 Bild

Vid varje rad kan det finnas en bild. Man tittar med bildfönstret.

Ta fram bildfönstret, genom att

- välja Bild i Redigera-menyn,
- klicka på knappen med en stiliserad tavla,
- slå G från tangentbordet.

Om bilden är större än bildfönstret kan man använda markörtangenterna för att flytta bilden.

Anmärkning

Man kan titta på bilder utanför pärmen. Välj Öppna i Arkiv-meny och leta upp valfri bildfil. Bildfönstret måste vara maximerat. Textview hanterar bilder i formaten .bmp .jpg och .bld. .bld är Textviews eget krypterade format.

6.4 Ljud

Vid varje rad kan det finnas ett inspelat ljud. Man lyssnar genom att ta fram ljudfönstret.

Ta fram ljudfönstret, genom att

- välja Ljud i Redigera-menyn,
- klicka på knappen med en not,
- slå Y från tangentbordet.

Man kan använda piltangenterna under uppspelningens gång för att gå framåt och bakåt i den inlästa texten.

7. Kopiera, klippa och klistra

I Textview kan man använda Windows Klippbord.

Klippbordet används som mellanlagringsstation när man flyttar text inom och mellan program. Man markerar ett textavsnitt, kopierar det till Klippbordet, för att därefter klistra in det på annan plats.

Markera, genom att

- dra musen med vänster knapp nedtryckt, eller
- hålla ned skifttangenter och slå flyttkommandon (pil_upp, pil_ned etcetera).

Kopiera, genom att

- klicka på kopieraknappen på verktygsraden,
- välja Kopiera i Redigera-menyn, eller
- slå Ctrl_C från tangentbordet.

Klistra in, genom att

- klicka på klistraknappen på verktygsraden,
- välja Klistra i Redigera-menyn, eller
- slå Ctrl_V från tangentbordet.

I Visa-menyn under Inställning, Tecken/Rad kan man välja radvis markering i stället för tecken för tecken.

I textområdet fungerar endast kopiera, inte klippa och klistra. I anteckningsfönstret kan man använda Klippbordet fullt ut.

Antal rader som maximalt kan märkas upp på en flik kan variera från inga till alla.

En kopiering är begränsad till maximalt 20.000 tecken (motsvarar 250 rader à 80 tecken). Om man märkt upp mer än så minskar Textview successivt markeringen så att man kan fortsätta att kopiera i omgångar.

8. Sökning

Man kan söka efter text, färg och sidnummer på fliken.

Sökning inleds med att man tar fram en dialogruta och fyller i det man vill söka på.

Sökningen påbörjas genom att man klickar på OK eller slår Enter på tangentbordet.

Vid träff kan man fortsätta söka efter ytterligare förekomster, genom att

- klicka på någon av knapparna med en kikare + riktningspil på verktygsraden,
- välja Sökning i Redigera-menyn och sedan Uppåt eller Nedåt, eller
- slå följande kortkommandon från tangentbordet:

Kommando	Funktion
F	Fortsätt söka nedåt
Ctrl_F	Fortsätt söka uppåt

All sökning kan avbrytas genom att man klickar med musen eller slår Esc på tangentbordet.

8.1 Sök text

Ta fram dialogrutan Sök text, genom att

- klicka på knappen med en kikare + TX på verktygsraden,
- välja Sökning i Redigera-menyn och sedan Text, eller
- slå S från tangentbordet (slå Ctrl_S så är sökriktning uppåt förinställd).

Fyll i dialogrutan och påbörja sökningen.

Sammanfattning av tangentbordskommandon:

<i>Kommando</i>	<i>Funktion</i>
S	Inled sökning nedåt, ange söktext
Ctrl_S	Inled sökning uppåt, ange söktext
Enter	Sökning påbörjas
F	Fortsätt nedåt
Ctrl_F	Fortsätt uppåt
Esc	Avbryt

Vid sökning görs ingen skillnad görs på små och stora bokstäver.

Textview väljer sökmetod beroende på hur fliktexten är uppställd. Om den är sorterad, till exempel i ett sakregister, används en mycket snabb direkt sökning över hela textmassan på en gång. I löpande text utgår sökningen från markörens position och fortskrider i önskad riktning.

Sökning är alltid exakt. I sorterade flikar kan dock approximativ träff erhållas.

8.2 Sök färg

Ta fram dialogrutan Sök färg, genom att

- klicka på knappen med en kikare + färgpalett på verktygsraden,
- välja Sökning i Redigera-menyn och sedan Färg, eller
- slå D från tangentbordet (med Ctrl_D blir sökriktning uppåt förinställd).

Fyll i dialogrutan och påbörja sökningen. Sökning enligt alternativet Någon ger träff på alla färger.

Sammanfattning av tangentbordskommandon:

Kommando	Funktion
D	Inled sökning nedåt, ange färg
Ctrl_D	Inled sökning uppåt, ange färg
Enter	Sökning påbörjas
F	Fortsätt nedåt
Ctrl_F	Fortsätt uppåt
Esc	Avbryt

8.3 Sök sidnummer

Ta fram dialogrutan Sök sida, genom att

- klicka på knappen med en kikare + sida på verktygsraden,
- välja Sökning i Redigera-menyn och sedan Sida, eller
- slå A från tangentbordet.

Fyll i dialogrutan och påbörja sökningen.

Om det angivna sidnumret saknas väljs i stället det första lägre sidnumret.

Sammanfattning av tangentbordskommandon:

<i>Kommando</i>	<i>Funktion</i>
A	Inled sökning, ange sidnummer
Enter	Sökning påbörjas
Ctrl_A	Sök denna sidas sidnummer
F	Nästa sidnummer
Ctrl_F	Föregående sidnummer

Observera att Ctrl_A inte tar fram dialogrutan.

9. Bokmärken

Man kan placera ut 10 bokmärken.

Ta fram dialogrutan Placera bokmärke, genom att

- välja Bokmärken i Redigera-menyn och sedan Placera, eller
- slå Ctrl_B från tangentbordet.

Välj ett ledigt bokmärke, fyll i kommentaren och avsluta dialogrutan. Bokmärket hamnar på aktuell rad (där markören är), men syns inte på fliken.

Ta fram dialogrutan Flytta till bokmärke, genom att

- välja Bokmärken i Redigera-menyn och sedan Flytta till, eller
- slå B från tangentbordet.

Läs bland kommentarerna och välj bokmärke. Markören flyttas till bokmärket.

Sammanfattning av tangentbordskommandon:

<i>Kommando</i>	<i>Funktion</i>
Ctrl_B	Placera bokmärke
B	Flytta till bokmärke

10. Talsyntes

Textview innehåller ett talstöd som innebär att texten (dock endast i textområdet) läses upp. Detta förutsätter att en talsyntes finns installerad på datorn. Textview använder Microsoft SAPI 4 som gränssnitt.

Läs med talsyntes, genom att

- välja Talsyntes och något läskommando i Redigera-menyn, eller
- slå följande kortkommandon från tangentbordet:

<i>Kommando</i>	<i>Funktion</i>
Q	Löpande läsning

Ctrl_Q	Löpande läsning, stannar vid radfunktion
W	Läs ett ord
E	Bokstavera ordet
R	Läs hela raden
T	Läs en bokstav
F5	Välj talsyntes
F6	Ta fram inställningsfönster
F8	Välj lässätt, meningvis eller radvis
F9	Läsning vid vissa flyttkommandon av/på
+	Tala högre
-	Tala lägre
*	Tala fortare
/	Tala långsammare
Esc	Avbryt

När kommando F9 är påslaget läser talsyntesen när man flyttar markören med piltangenterna. Kommandot indikeras på statusraden.

Det kan dröja ett tag innan en ändrad talvolym eller talhastighet träder i kraft.

10.1 Välj talsyntes

Första gången Textview startas är ingen talsyntes förinställd. Välj talsyntes, genom att

- välja Synteser... under Talsyntes i Redigera-menyn och sedan välja de synteser som är installerade på datorn.

I denna ruta kan man välja svensk röst eller röst med annat språk.

10.2 Ställ in talsyntesen

Beroende på vilken talsyntes som är installerad kan olika inställningar göras. Läsastighet, läs-sätt, tonhöjd och dynamik är några parametrar som kan ställas in. Ställ in talsyntesen, genom att

- välja Inställning... under Talsyntes i Redigera-meny eller
- klicka på knappen med plus- och minustecken i den flyttbara blå talsyntesrutan.

Observera att utseende och funktioner i denna inställningsruta kommer att variera beroende på vilken talsyntes som är installerad.

10.3 Olika lässätt

Textview är förinställt så att talsyntesen läser meningvis med en kort paus vid skiljetecken (punkt, frågetecken, utropstecken). Vill man ha en radvis läsning av texten väljer man i stället detta.

11. Övrigt

11.1 Fonter, stor text

Byt typsnitt i textområdet genom att ta fram dialogrutan Teckensnitt i Visa-menyn. Dialogrutan följer Windows standarddialog för typsnitt.

Man kan välja bland alla installerade, ickeproportionerliga typsnitt. Dessa är vanligen Fixedsys, Courier, Courier New, Lucida Console och Terminal. Storleken kan varieras mellan 8 och 100 punkter. Förinställt är Fixedsys, 9 punkter.

Courier New och Lucida Console är av typen TrueType, det vill säga kontinuerligt skalbar. Det ger jämna tecken i alla storlekar. Övriga typsnitt kan få trappstegsformade diagonaler i större storlekar. Det finns två teckenuppsättningar: ANSI (Windows) och OEM (DOS). Vid typsnittbyte ställs automatiskt en teckenuppsättning in. Ibland blir det fel. Då kan man byta i Visa-menyn, Teckensnitt, ANSI/OEM.

11.2 Radlinjalen

Radlinjalen, det streckade område som omsluter och framhäver aktuell rad, kan stängas av/på i Visa-menyn.

Vissa hjälpmedel kan betrakta radlinjalen som en avgränsning. Om en skärmläsare inte läser korrekt i textområdet, prova med att stänga av radlinjalen.

11.3 Monokrom text

Många pärmar använder färg för att markera rubriker, länkar etcetera. Färgvisningen kan stängas av i Visa-menyn, Inställning, Färg/Mono. Det går dock fortfarande att söka på färger.

11.4 Ljudstöd

Välj ljudstöd i Visa-menyn, Inställning, Jingel.

Ljudstödet används som förstärkning i vissa situationer, till exempel när

- meddelanderutor framträder,
- det finns radfunktioner.